

Halina Nerkowska i
Zakład Ubezpieczeń Społecznych (Oddział w Koszalinie)

Uregulowania krajowe

1. Na uregulowania krajowe składa się Ustawa z dnia 29 maja 1974 r. o zaopatrzeniu inwalidów wojennych i wojskowych oraz ich rodzin ze zm. (Dz.U. z 2002 r., nr 9, poz. 87, zwana dalej „ustawą z 1974 r.”) oraz Ustawa z dnia 24 stycznia 1991 r. o kombatantach oraz niektórych osobach będących ofiarami represji wojennych i okresu powojennego (Dz.U. nr 17, poz. 75).
2. Artykuł 5 ustawy z 1974 r. stanowi, że świadczenia w niej przewidziane przysługują osobie uprawnionej w czasie jej pobytu na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej, chyba że ta ustawa albo umowa międzynarodowa stanowi inaczej.
3. Zgodnie z art. 3 ustawy z 1974 r. renty te finansowane są przez państwo polskie.
4. Na mocy art. 12 ust. 2 ustawy o kombatantach oraz niektórych osobach będących ofiarami represji wojennych i okresu powojennego świadczenia pieniężne i inne uprawnienia przewidziane w ustawie z 1974 r. przysługują również osobom, które zostały zaliczone do jednej z grup inwalidów wskutek inwalidztwa pozostającego w związku z pobytem w niewoli lub obozach dla internowanych oraz w obozach podległych Głównemu Zarządowi do Spraw Jeńców Wojennych i Internowanych (GUPWI) Ludowego Komisariatu Spraw Wewnętrznych (NKWD), a od marca 1946 r. Ministerstwa Spraw Wewnętrznych (MWD) dawnego ZSRR i obozach podległych Wydziałowi Obozów Kontrolno-Filtracyjnych NKWD, a od marca 1946 r. wyżej wspomnianemu Ministerstwu Spraw Wewnętrznych. Świadczenia te przysługują także osobom, które podlegały represjom wojennym i okresu powojennego, tj. osobom, które z powodów przekonań politycznych, religijnych i narodowościowych zostały przymusowo zesłane i deportowane do byłego ZSRR. Za inwalidztwo pozostające w związku z pobytem na deportacji uważa się inwalidztwo będące następstwem zranień, kontuzji bądź innych obrażeń lub chorób powstałych w związku z tym pobytem.
5. H. Nerkowska, obecnie obywatelka polska, urodziła się w dniu 2 lutego 1946 r. na terytorium obecnej Białorusi.
6. W wieku 3 lat straciła rodziców, którzy zostali deportowani na Syberię na mocy wyroku sądowego.
7. W kwietniu 1951 r. sama H. Nerkowska wraz z bratem i ciotką została deportowana do byłego ZSRR. Mieszkała tam w ciężkich warunkach do stycznia 1957 r.
8. Po upływie prawie sześciu lat powróciła do Polski. Tutaj studiowała i po ukończeniu studiów pracowała na stanowisku administracyjnym.
9. W 1985 r. opuściła Polskę i osiadła na stałe w Niemczech.

10. W październiku 2000 r. do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (Oddział w Koszalinie) wpłynął wniosek H. Nerkowskiej o przyznanie renty inwalidzkiej w związku z uszczerbkiem na zdrowiu powstałym w trakcie deportacji.

11. Decyzją z dnia 4 października 2002 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych (Oddział w Koszalinie) uznał jej prawo do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy w związku z pobytem w miejscach odosobnienia, lecz zawiesił wypłatę świadczeń należnych z tego tytułu z tego powodu, że nie posiadała ona miejsca zamieszkania na terytorium polskim.

12. Kwestionując tę decyzję, H. Nerkowska odwołała się do Sądu Okręgowego w Koszalinie, domagając się wypłaty renty inwalidzkiej, o którą wnioskowała. Sąd ten nie uwzględnił jej argumentacji i oddalił odwołanie wyrokiem z dnia 22 maja 2003 r. po przeprowadzeniu postępowania dowodowego.

(...)

(Eur-Lex)